

УДК 373.5.016:821.161.2'367.333'271

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-340-344

ГЕРМАН Вікторія –кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри української мови і літератури
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. МакаренкаORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2915-7330>e-mail: viktoria.german68@gmail.com**ГРИШИНА Карина** –студентка I курсу магістратури
факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. МакаренкаORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3024-0953>e-mail: ef.krn1703@gmail.com

ВІДОКРЕМЛЕНА ОБСТАВИНА ЯК ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СИНТАКСИЧНИЙ РЕСУРС ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті порушено проблему формування культури мовлення учнів старшої школи в процесі вивчення синтаксису української мови, зокрема відокремленої обставини. Актуальність дослідження зумовлена потребою підвищення рівня мовленнєвої підготовки старшокласників та орієнтацією мовної освіти на свідоме, комунікативно доцільне й стилістично вмотивоване використання мовних засобів. Констатовано, що в шкільній практиці навчання української мови вивчення відокремлених членів речення часто зосереджується на формально-граматичних і пунктуаційних аспектах, що не повною мірою реалізує їхній мовленнєвий потенціал.

У роботі узагальнено теоретико-методологічні підходи до розуміння культури мовлення як інтегративної лінгводидактичної категорії та окреслено роль синтаксису у формуванні мовленнєвих умінь учнів старшої школи. Розкрито функціональні можливості відокремленої обставини як синтаксичного засобу уточнення, смислового акцентування та стилістичної організації висловлення. Акцентовано увагу на доцільності функціонально орієнтованого підходу до вивчення відокремленої обставини, що передбачає поєднання аналізу синтаксичної будови речення з мовленнєвою практикою учнів.

Обґрунтовано, що усвідомлене використання відокремлених обставин у мовленні сприяє підвищенню точності, логічної чіткості та стилістичної різноманітності висловлення, а також формуванню вмінь добирати мовні засоби відповідно до комунікативного задуму. Зроблено висновок про значущість відокремленої обставини як функціонального синтаксичного засобу формування культури мовлення учнів 10–11 класів у процесі навчання української мови.

Ключові слова: культура мовлення, синтаксис, відокремлена обставина, старша школа, мовленнєві уміння, функціональний підхід.

HERMAN Viktoriia –Candidate of Philological Sciences, associate professor, Head of
the Department Ukrainian Language and Literature
Sumy State Pedagogical University named after A.S. MakarenkoORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2915-7330>e-mail: viktoria.german68@gmail.com**HRYSHYNA Karyna** –First-year master's student of Foreign
and Slavic Philology Faculty

Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3024-0953>e-mail: ef.krn1703@gmail.com

DETACHED ADVERBIAL MODIFIER AS A FUNCTIONAL SYNTACTIC RESOURCE FOR FORMING THE SPEECH CULTURE OF SENIOR SCHOOL STUDENTS: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT

The article addresses the issue of forming the speech culture of senior school students in the process of studying Ukrainian syntax, in particular the detached adverbial modifier. The relevance of the study is the need to enhance the level of speech training of senior students and the orientation of language education toward conscious, communicatively appropriate, and stylistically motivated use of linguistic means. It is noted that in school practice of teaching the Ukrainian language, the study of detached sentence elements is often focused on formal grammatical and punctuation aspects, which does not fully realize their speech potential.

The paper generalizes scholarly approaches to understanding speech culture as an integrative linguodidactic category and outlines the role of syntax in the formation of speech skills of senior school students. The functional potential of the detached adverbial modifier as a syntactic means of specification, semantic emphasis, and stylistic organization of an utterance is revealed. Emphasis is placed on the expediency of a functionally oriented approach to studying the detached adverbial modifier, which involves combining the analysis of the syntactic structure of a sentence with students' speech practice.

It is substantiated that the conscious use of detached adverbial modifiers in speech contributes to increasing accuracy, logical clarity, and stylistic diversity of expression, as well as to the formation of skills in selecting linguistic means in accordance with communicative intent. The conclusion is drawn about the significance of the detached adverbial modifier as a functional syntactic means of forming the speech culture of students in grades 10–11 in the process of learning the Ukrainian language.

Key words: speech culture, syntax, detached adverbial modifier, senior school, speech skills, functional approach.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна мовна освіта орієнтована на формування учня як мовної особистості, здатної до нормативного, логічно організованого та комунікативно доцільного мовлення. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема формування культури мовлення учнів старшої школи, оскільки саме на завершальному етапі шкільного навчання відбувається систематизація мовних знань і перехід до усвідомленого використання мовних засобів у різних видах мовленнєвої діяльності.

Безперечно, що вагомий потенціал у формуванні культури мовлення має синтаксичний рівень мови, який забезпечує структурну й смислову організацію висловлення. Особливе місце в системі синтаксичних засобів посідають відокремлені члени речення, зокрема відокремлені обставини, які виконують функцію уточнення, смислового акцентування та інтонаційного членування мовлення. Свідоме використання таких конструкцій сприяє досягненню точності, логічної чіткості й стилістичної вмотивованості висловлення.

Водночас у практиці навчання української мови в 10–11 класах вивчення відокремленої обставини здебільшого зосереджене на формально-граматичних і пунктуаційних аспектах, що обмежує можливості її використання як засобу розвитку мовлення учнів. Це зумовлює потребу в науковому осмисленні ролі відокремленої обставини як функціонального синтаксичного ресурсу формування культури мовлення старшокласників у процесі навчання синтаксису.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування культури мовлення перебуває в полі уваги вітчизняних мовознавчих і лінгводидактичних досліджень упродовж тривалого часу. Питання культури мовлення як складника мовної освіти розглядалися в працях українських учених у зв'язку з дотриманням норм сучасної української літературної мови, розвитком мовленнєвих умінь і формуванням мовної особистості. Окремі аспекти цієї проблеми порушувалися в наукових працях Л. Мацько [7], О. Пономарева [9], М. Пентиліок [8], Н. Голуб [3], О. Горошкіної [5] та ін.

Питання синтаксичної організації мовлення та ролі синтаксичних засобів у формуванні мовленнєвої культури висвітлено в працях І. Вихованця [2], К. Городенської [4], А. Загнітка [6] та ін., у яких увагу зосереджено на функціональних можливостях синтаксичних конструкцій і їх значенні для смислової та стилістичної організації висловлення. У лінгводидактичних дослідженнях з української мови питання розвитку мовлення старшокласників у процесі навчання синтаксису розглядаються в працях О. Біляєва [1], Г. Шелехової, С. Карамана [10] та ін.

Водночас аналіз наукових джерел засвідчує, що проблема використання відокремленої обставини як функціонального синтаксичного засобу формування культури мовлення учнів старшої школи не набула системного висвітлення в лінгво-

дидактичних дослідженнях, що й зумовлює актуальність порушеної теми.

Мета статті – теоретико-методологічне обґрунтування ролі відокремленої обставини як синтаксичного засобу формування культури мовлення учнів 10–11 класів у процесі навчання української мови, а також визначення доцільності її функціонально орієнтованого вивчення в шкільному курсі синтаксису. Реалізація поставленої мети зумовила необхідність розв'язання таких завдань: уточнити сутність культури мовлення як лінгводидактичної категорії; окреслити значення синтаксичних засобів у формуванні мовленнєвої культури старшокласників; з'ясувати функціональні можливості відокремленої обставини в організації та смислового структуруванні висловлення; визначити основні напрями використання відокремленої обставини в процесі розвитку мовленнєвих умінь учнів 10–11 класів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Культура мовлення є однією з базових характеристик мовної особистості та важливим показником рівня мовної підготовки учнів старшої школи. У системі шкільної мовної освіти вона постає не лише як дотримання норм сучасної української літературної мови, а як здатність свідомо, доречно й стилістично вмотивовано використовувати мовні засоби в різних комунікативних ситуаціях. Саме в 10–11 класах відбувається узагальнення мовних знань і перехід від репродуктивного мовлення до усвідомленого мовленнєвого самовираження, що актуалізує проблему цілеспрямованого формування культури мовлення старшокласників.

У наукових дослідженнях культура мовлення традиційно пов'язується з нормативним аспектом мовної діяльності. Л. Мацько визначає культуру мовлення як систему вимог до правильності, точності та доречності використання мовних одиниць у процесі спілкування [7, с. 17]. Подібну позицію обстоює О. Пономарів, який наголошує, що дотримання мовних норм є необхідною умовою ефективної комунікації та зрозумілості висловлення [9, с. 14]. Поняття культури мовлення в лінгводидактичному контексті охоплює не лише дотримання мовних норм, а й уміння комунікативно та стилістично доцільно використовувати мовні засоби.

У контексті шкільної мовної освіти культура мовлення розглядається як результат поєднання мовної підготовки та розвитку мовленнєвих умінь учнів. Це передбачає формування здатності добирати мовні й синтаксичні засоби відповідно до мети, адресата й умов спілкування. На думку М. Пентиліок, культура мовлення формується в процесі системної роботи над усним і писемним мовленням учнів, що забезпечує перехід від формального засвоєння мовних знань до їх практичного застосування [8, с. 43].

Важливим складником культури мовлення є комунікативний аспект, що виявляється в умінні будувати логічно послідовні, змістовно завершені та зрозумілі висловлення. Н. Голуб зазначає, що розвиток культури мовлення неможливий без активної мовленнєвої діяльності учнів, зокрема

роботи з текстами різних стилів і жанрів [3, с. 39]. Саме текст як основна одиниця навчання створює умови для усвідомлення функцій мовних засобів у реальному мовленні.

Стилістичний аспект культури мовлення пов'язаний зі здатністю мовця використовувати мовні засоби відповідно до функціонального стилю та жанру висловлення. О. Горошкіна наголошує, що стилістична доцільність мовлення є важливою ознакою його культури, оскільки забезпечує адекватність спілкування та впливає на ефективність комунікативної взаємодії [10, с. 62]. У старшій школі формування стилістичного чуття учнів відбувається на основі усвідомлення варіативності мовних засобів і їх функціональних можливостей.

У системі мовної освіти синтаксис посідає особливе місце, оскільки саме на синтаксичному рівні відбувається організація мовлення як цілісного комунікативного утворення. Засвоєння синтаксичних конструкцій забезпечує формування в учнів умінь логічно структурувати висловлення, точно передавати смислові відтінки та реалізовувати комунікативний задум. У старшій школі вивчення синтаксису набуває особливої значущості, оскільки сприяє переходу від інтуїтивного користування мовою до усвідомленого мовленнєвого самовираження.

У наукових дослідженнях підкреслюється, що синтаксичні засоби відіграють ключову роль у формуванні культури мовлення, оскільки вони забезпечують зв'язність, логічну послідовність і смислову завершеність висловлення. Так, І. Вихованець зазначає, що синтаксична організація речення безпосередньо пов'язана з реалізацією комунікативної мети мовця та визначає характер сприйняття мовленнєвого повідомлення [2, с. 98]. У цьому контексті синтаксис постає не лише як сукупність граматичних правил, а як інструмент мовленнєвої діяльності.

У шкільній практиці навчання української мови синтаксис традиційно орієнтований на засвоєння структурних моделей речення та правил пунктуації. Проте такий підхід не завжди забезпечує розвиток мовленнєвих умінь учнів, оскільки зосереджується переважно на формальному боці синтаксичних явищ. О. Біляєв наголошує, що навчання синтаксису має бути спрямоване на формування в учнів умінь будувати власні висловлення, редагувати тексти та здійснювати мовленнєвий самоконтроль [1, с. 145]. Це передбачає активне залучення синтаксичних конструкцій до мовленнєвої практики.

Важливим аспектом формування культури мовлення є усвідомлення учнями функціональних можливостей синтаксичних засобів. А. Загнітко підкреслює, що вибір синтаксичної конструкції зумовлюється не лише граматичними чинниками, а й комунікативною настановою мовця, прагненням виокремити, уточнити або акцентувати певний смисловий компонент висловлення [6, с. 210]. У цьому аспекті синтаксис тісно пов'язується зі стилістикою та комунікативною доцільністю мовлення.

У процесі навчання синтаксису в 10–11 класах важливу роль відіграє робота з різними типами

текстів, що дає змогу простежити функціонування синтаксичних конструкцій у реальному мовленні. Н. Голуб зазначає, що текстоцентричний підхід сприяє усвідомленню учнями взаємозв'язку між формою й змістом висловлення, а також формує вміння добирати синтаксичні засоби відповідно до комунікативного завдання [3, с. 39]. Такий підхід створює умови для формування не лише граматичної правильності, а й культури мовлення загалом.

У контексті формування культури мовлення учнів старшої школи важливим є врахування критеріїв і рівнів її сформованості, оскільки саме вони дають змогу цілісно оцінювати мовленнєвий розвиток старшокласників. Культура мовлення як інтегративне утворення не може бути зведена до одного показника, що зумовлює доцільність розгляду її сформованості через систему взаємопов'язаних критеріїв, які відображають різні аспекти мовленнєвої діяльності.

У лінгводидактичних дослідженнях культуру мовлення пов'язують із поєднанням нормативної правильності, комунікативної доцільності та стилістичної вмотивованості мовлення [7; 8; 9]. Відповідно сформованість культури мовлення учнів доцільно характеризувати за нормативним, комунікативним, стилістичним і рефлексивним критеріями, які перебувають у тісному взаємозв'язку та взаємодоповнюють один одного.

Нормативний критерій відображає рівень засвоєння учнями норм сучасної української літературної мови та виявляється у правильності граматичного й пунктуаційного оформлення синтаксичних конструкцій, зокрема з відокремленими членами речення. Комунікативний критерій характеризує здатність учнів реалізовувати мовні знання в реальних мовленнєвих ситуаціях, забезпечуючи логічність, зв'язність і змістову завершеність висловлення. Стилістичний критерій пов'язаний з умінням добирати мовні та синтаксичні засоби відповідно до функціонального стилю й жанру мовлення, усвідомлюючи виражальні можливості таких конструкцій, зокрема відокремлених обставин. Рефлексивний критерій виявляється у здатності до аналізу та самоконтролю власного мовлення, редагування висловлень і усвідомлення допущених помилок [3; 7; 8; 9].

Зазначені критерії слугують підґрунтям для виокремлення рівнів сформованості культури мовлення учнів старшої школи – від високого до низького, що дозволяє простежити динаміку мовленнєвого розвитку та визначити ефективність використання синтаксичних засобів у навчальному процесі. У цьому аспекті особливого значення набуває аналіз ролі відокремленої обставини як синтаксичного інструмента, здатного впливати на різні показники культури мовлення старшокласників.

Особливої уваги в старшій школі потребує розвиток умінь стилістично доцільного використання синтаксичних конструкцій. О. Горошкіна наголошує, що стилістичний аспект мовлення формується на основі усвідомлення варіативності синтаксичних засобів та їх функціональних можливостей у різних стилях мовлення [5, с. 62].

Це дає змогу учням уникати шаблонності мовлення й досягати більшої виразності та точності висловлення.

Відокремлена обставина посідає особливе місце в системі синтаксичних засобів української мови, оскільки поєднує граматичну, комунікативну та стилістичну функції. Її використання зумовлюється потребою уточнення дії, конкретизації обставин її перебігу або смислового акцентування певного компонента висловлення. Саме тому відокремлена обставина має значний потенціал у формуванні культури мовлення учнів старшої школи, коли особливо актуальним є розвиток умінь логічно й стилістично організувати мовлення.

У синтаксичних дослідженнях відокремлення розглядається як явище, зумовлене не лише структурними особливостями речення, а й комунікативною настановою мовця. І. Вихованець зазначає, що відокремлені члени речення виконують функцію смислового уточнення та інтонаційного членування висловлення, що сприяє кращому сприйняттю мовленнєвого повідомлення [2, с. 98]. У цьому аспекті відокремлена обставина виступає засобом організації внутрішньої структури речення та забезпечення його смислової виразності.

Функціональний потенціал відокремленої обставини особливо чітко виявляється в контексті мовленнєвої діяльності. А. Загнітко підкреслює, що вибір відокремленої конструкції визначається прагненням мовця акцентувати увагу на певному компоненті висловлення, надати йому додаткового смислового навантаження або інтонаційної виразності [6, с. 210]. Таким чином, відокремлена обставина виконує не лише граматичну, а й стилістичну функцію, що безпосередньо пов'язує її з формуванням культури мовлення.

У шкільному курсі української мови вивчення відокремленої обставини традиційно зосереджується на визначенні умов відокремлення та засвоєнні пунктуаційних правил. Однак такий підхід не повною мірою реалізує можливості цієї синтаксичної конструкції як засобу розвитку мовлення учнів. У методичних дослідженнях наголошується на необхідності поєднання аналізу синтаксичної будови речення з мовленнєвими завданнями, спрямованими на створення та редагування власних висловлень [1, с. 145]. Це дає змогу учням усвідомити функціональне призначення відокремленої обставини в реальному мовленні.

Використання відокремлених обставин у мовленнєвій практиці старшокласників сприяє підвищенню точності та логічної чіткості висловлення. Завдяки таким конструкціям учні мають змогу деталізувати повідомлення, уникати двозначності, чітко структурувати текст. Окрім того, відокремлена обставина дозволяє варіювати синтаксичну будову речень, що позитивно впливає на стилістичну різноманітність мовлення та запобігає його одноманітності.

Важливим аспектом формування культури мовлення є також розвиток умінь стилістично доцільного використання відокремлених обставин. К. Городенська звертає увагу на те, що відо-

кремлені конструкції є ефективним засобом стилістичної організації тексту, оскільки забезпечують його інтонаційну виразність і смислову багатоплановість [4, с. 47]. Усвідомлення учнями цих можливостей сприяє формуванню стилістичного чуття та здатності адаптувати мовлення до різних комунікативних умов.

У процесі навчання української мови в 10–11 класах доцільним є використання завдань, спрямованих на аналіз функціонування відокремлених обставин у текстах різних стилів, а також на самостійне конструювання висловлень із такими синтаксичними конструкціями. Н. Голуб зазначає, що робота з текстом як цілісною мовленнєвою одиницею сприяє усвідомленню учнями зв'язку між синтаксичною формою та комунікативним змістом висловлення [3, с. 39]. Це створює умови для формування не лише граматичної правильності, а й високого рівня культури мовлення.

Функціонально орієнтований підхід до вивчення відокремленої обставини розширює можливості її використання в мовленнєвій діяльності учнів і сприяє усвідомленню ролі синтаксичних засобів у побудові змістовно й стилістично організованого висловлення. Така організація роботи з мовним матеріалом забезпечує зв'язок між засвоєнням синтаксичних конструкцій і формуванням культури мовлення старшокласників.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Таким чином, формування культури мовлення учнів старшої школи в процесі вивчення синтаксису української мови є важливим складником сучасної мовної освіти. У старших класах особливої значущості набуває свідоме використання мовних засобів у різних комунікативних ситуаціях, що зумовлює увагу до функціональних можливостей синтаксичних конструкцій.

Відокремлена обставина в шкільному курсі української мови постає не лише як елемент синтаксичної системи, а як засіб уточнення та смислового структурування висловлення, що сприяє досягненню точності й логічної організації мовлення. Її вивчення створює умови для розвитку стилістичного чуття та формування вмінь усвідомлено будувати власні висловлення.

Отже, орієнтація навчання синтаксису на функціональне використання відокремленої обставини розширює можливості формування культури мовлення учнів 10–11 класів. Перспективи подальших розвідок убачаємо в удосконаленні методичних підходів до роботи з відокремленими членами речення в контексті комунікативно спрямованого навчання української мови.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Біляев О. Лінгводидактика української мови : навч.-метод. посібник. Київ : Генеза, 2005. 180 с.
2. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ : Либідь, 1993. 368 с.
3. Голуб Н. Б., Горошкіна, О. М. Концепція навчання української мови учнів ліцею. Київ : Педагогічна думка, 2019. 56 с.
4. Городенська К. Г. Українська лінгводидактична термінологія і сучасний фаховий дискурс. Київ : Наук. думка, 2019. 127 с.

5. Горошкіна О. М. Методика компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту. Київ : Генеза, 2020. 128 с.

6. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис : монографія. Донецьк : ДонНУ, 1996. 435 с.

7. Мацько Л. І. Культура української мови : навч. посіб. Київ : Академія, 2003. 360 с.

8. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : монографія. Київ : Ленвіт, 2011. 256 с.

9. Пономарів О. Д. Культура слова : мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 2017. 240 с.

10. Шелехова Г. Т., Караман С. О., Кучеренко І. А. Навчання української мови в старшій школі на академічному рівні : метод. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2012. 128 с.

REFERENCES

1. Bilyayev, O. (2005). Lihvodydaktyka ukraiyins'koyi movy [Linguodidactics of the Ukrainian language] : navch.-metod. posibnyk. Kyiv : Heneza. 180 s. [in Ukrainian]

2. Vykhovanets', I. R. (1993). Hramatyka ukraiyins'koyi movy. Syntaksys [Grammar of the Ukrainian language. Syntax]. Kyiv : Lybid'. 368 s. [in Ukrainian]

3. Holub, N. B., & Horoshkina, O. M. (2019). Kontseptsiya navchannya ukraiyins'koyi movy uchniv litseyu [Concept of teaching the Ukrainian language to lyceum students]. Kyiv : Pedahohichna dumka. 56 s. [in Ukrainian]

4. Horodens'ka, K. H. (2019). Ukrayins'ka lihvodydaktychna terminolohiya i suchasnyy fakhovyy diskurs [Ukrainian linguodidactic terminology and modern professional discourse]. Kyiv : Naukova dumka. 127 s. [in Ukrainian]

5. Horoshkina, O. M. (2020). Metodyka kompetentnisno oriyentovanoho navchannya ukraiyins'koyi movy uchniv litseyu na rivni standartu [Methodology of competency-based teaching of the Ukrainian language to lyceum students at the standard level]. Kyiv : Heneza. 128 s. [in Ukrainian]

6. Zahnitko, A. P. (1996). Teoretychna hramatyka ukraiyins'koyi movy. Syntaksys [Theoretical grammar of the Ukrainian language. Syntax] : monohrafiya. Donets'k : DonNU. 435 s. [in Ukrainian]

7. Matsko, L. I. (2003). Kul'tura ukraiyins'koyi movy [Culture of the Ukrainian language] : navch. posib. Kyiv : Akademiya. 360 s. [in Ukrainian]

8. Pentylyuk, M. I. (2011). Aktual'ni problemy suchasnoyi lihvodydaktyky [Current issues of modern linguodidactics] : monohrafiya. Kyiv : Lenvit. 256 s. [in Ukrainian]

9. Ponomariv, O. D. (2017). Kul'tura slova : movnostylystychni porady [Culture of the word: linguistic and stylistic advice]. Kyiv : Lybid'. 240 s. [in Ukrainian]

10. Shelekhova, H. T., Karaman, S. O., & Kucherenko, I. A. (2012). Navchannya ukraiyins'koyi movy v starshiy shkoli na akademichnomu rivni [Teaching the Ukrainian language in senior school at the academic level] : metod. posib. Kyiv : Pedahohichna dumka. 128 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ГЕРМАН Вікторія – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Наукові інтереси: проблемні питання синтаксичної організації простого і складного речень, мовна культура, риторична культура, медіакультура, соціолінгвістика, лінгводидактика.

ГРИШИНА Карина – студентка I курсу магістратури факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Наукові інтереси: культура мовлення, синтаксис української мови, лінгводидактика.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

HERMAN Viktoriia – Candidate of Philological Sciences, associate professor, Head of the Department Ukrainian Language and Literature, Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko.

Scientific interests: problematic issues of syntactic organization of simple and complex sentences, language culture, rhetorical culture, media culture, sociolinguistics, linguodidactics.

HRYSHYNA Karyna – First-year master's student of Foreign and Slavic Philology Faculty, Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko.

Scientific interests: language culture, Ukrainian language syntax, linguodidactics.

Стаття надійшла до редакції 05.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 13.01.2026 р.

УДК 811.161.2'243(072.034)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-344-348

МИХАЙЛЮК Наталія –

доктор філософії, доцент кафедри іноземних мов та

міжкультурної комунікації

Харківського національного економічного університету

імені Семена Кузнеця

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3377-2229>

e-mail: mnv_fr@ukr.net

СИСТЕМА MOODLE ЯК ОДИН З ЕЛЕМЕНТІВ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто основні категорії системи Moodle, як одного із засобів інформаційно-комунікативних технологій, що створює сучасне цифрове навчальне середовище. Враховуючи сьогоденні освітні реалії, де цифровізація набирає все більших обертів, перед вищою освітою стає питання створення високотехнологічного інформаційно-комунікаційного освітньо-наукового середовища, яке відповідає потребам цифрового суспільства, світовим освітнім стандартам і сприяє формуванню інформаційно-комунікаційних компетентностей всіх учасників освітнього процесу. Зазначено, що цифровізація, яка все більше і більше поглинає всі сфери життя суспільства, перетворює реальний світ на віртуальний, насичує фізичний світ електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та сприяє комунікацію між людьми.